

[Per Federspiel.]

bestilte andet. Man kan heller ikke løsrive et enkelt led af hele det komplekse af problemer, som det i dag er nødvendigt at løse for at sikre freden i verden. Det ville være ganske som skoledrengen, der havde svært ved at lære vers og derfor indskrænkede sig til at citere: Ved Toldboden steg en matros i land, hans hoved lå på et anker — og udelod hele resten.

Dette er et ganske usammenhængende, tilfældigt, løst udplukket forslag, som i virkeligheden ikke har nogen mening, hvor sympatiske de tanker end kan være, der tilsyneladende ligger i ordene. Mit parti ser sig derfor ikke i stand til at anbefale at stemme for dette forslag til beslutning.

Kristen Amby: Under krigens og okkupationens mørke tider, da den lidende menneskehed hver dag stod ansigt til ansigt med rædsel og ødelæggelse, og da sindene var grebet af ængstelse og frygt, kom der et budskab fra store statsmænd, der var samlet etsteds ude på Atlanten, om, at krigen mod de onde kræfter ville blive kæmpet, indtil sejren var vundet, og man føjede til, at efter denne krigs slutning var det først fornødne for statsmændene at etablere en varig fred og at genoprette troen på menneskets værdighed. Senere, i Jalta, tilsluttede de allierede magter sig disse grundsætninger, og i den ejendommelige sommer 1945 blev disse højtidelige forpligtelser opfyldt, for såvidt som det instrument, De Forenede Nationer, hvorved disse grundsætninger skulle virkeliggøres, da blev skabt, og pagten herom så dagens lys.

Ganske vist var meget i kaos og meget i forvirring, da krigen sluttede, men håbet lyste dog forude for millioner af mennesker. Selvom man ikke troede, at menneskene med eet slag var blevet forvandlede, eller at magtpolitiske interesser var forsvundet fra jordens overflade, og selvom mange i de små stater med ængstelse betragtede det tidehvert, vi gik ind i, hvor det var gigantstater, overmægtige imperier, der havde den hele magt, så håbede og troede man, at om ikke andet, så dog fornuften og selvopholdelsesdriften ville tvinge staterne til at skabe betingelser for i alt fald en periode af fred. Man gik ud fra, at de afgørende magter havde indset nødvendigheden af at finde former, hvorunder deres interessekonflikter kunne bilægges uden krig, og man har da også lov at sige, at i forløbet af De Forenede Nationers første generalforsamling i London i begyndelsen af 1946

syntes der at være grundlag for dette håb og denne tro.

Hvilken forandring er der ikke sket siden da! Udtrykket „den kolde krig“, den krig, som vi er midt i, dækker ganske godt den tilstand af uro, frygt og ængstelse, verden i dag er grebet af. Menneskene vil så gerne håbe, at konflikterne dog ikke bryder ud i åben krig, men mange bliver trætte, og deres håb synes at trække sig tilbage med en stedse vigende horisont. Bevidstheden om og de daglige budskaber om nye krigsmidler og disses altødelæggende evne burde få statsmændene til at samle al deres evne om at bilægge deres stridigheder og finde vej til fredens bevarelse, men modsætningerne synes tværtimod at stige fra time til time.

Generaldirektøren for De Forenede Nationers verdenssundhedsorganisation, dr. Chisholm, har i en rammende sætning karakteriseret tidens tragiske øjeblik — jeg beder om formandens tilladelse til et citat —:

„Den tid er nu kommet“ — siger han — „da menneskets evne til at dræbe mennesker er blevet så frygtelig, at det er en trusel mod selve slægtens overlevelse. Naturvidenskaben har nu fundet en enkelt substans, der er så destruktiv, at få gram fordelt på rette måde vil kunne dræbe alle mennesker på 6 timer.“

Det er altså ikke en avis, der siger dette, det er en mand i en international, højt ansvarlig stilling.

Denne rædselsopvækkende videnskabelige sindrighed er stormet frem så brat, at vi nu står ansigt til ansigt med så tragiske muligheder, at åbenbaringsbogens grufulde syner forekommer matte i sammenligning dermed, i sammenligning med de atomistiske og bakteriologiske rædsler, der nu truer os. Disse kræfter, der burde stilles i menneskehedens tjeneste, befinder sig nu hadefuldt indelukkede i den menneskelige grusomheds opbevaringshuse.

Det er intet under, at mennesker i denne situation prøver, om det ikke var muligt at råbe statsmændene op, og det er såre forståeligt, om de sårede sinds frygt og uro spontant og umiddelbart giver sig udslag i, at der ud af folkenes dyb rejses krav om, at nu må dette vanvid have ende. Jeg for min part vil ikke opgive håbet om, at den fredslængsel, der er i alle menneskers sind, for ikke også at tale om den naturlige selvopholdelsesdrift, kan udkrystallisere sig i en så åbenbar og alment anerkendt menneskelig vilje, at alle ledende og styrende simpelthen er nødt til at rette sig derefter. Men jeg vil gerne have sagt med det samme, at